

[Udenrigsministeren.]

Walker rejste til Østasien; initiativet løb som bekendt ud i sandet, fordi Gordon Walker ikke fik adgang til Hanoi. Et britisk forsøg på gennem en Commonwealth-mission at få forhandlinger i gang havde ikke større succes lige så lidt som de britiske forsøg på at bevæge Sovjetunionen som den anden formand for Genèvekonferencen til et samarbejde om en genindkaldelse af konferencen. 17 uforpligtede lande prøvede ligeledes at få forhandlinger i gang med samme negative resultat. FN's generalsekretær U Thant havde ikke større held til at få parterne i tale, og ej heller bestræbelser udfoldet af paven har givet noget resultat.

Ingen af de fredsbestræbelser, der blev udfoldet i løbet af 1965, førte således til noget, og den militære opbygning i området blev ikke bremsset, men er tværtimod fortsat i stigende tempo.

Den 7. april 1965 fremsatte De Forenede Staters præsident i sin velkendte tale i Baltimore tilbud om uden forhåndsbetingelser at indlede forhandlinger med Nordvietnam. Tilbuddet afvist fra nordvietnamesisk side.

De nordvietnamesiske vilkår for fred i Vietnam blev nedfældet i de såkaldte fire punkter af 8. april 1965. De nordvietnamesiske vilkår omfatter en bekræftelse af det vietnamesiske folks ret til fred, uafhængighed, suverænitæt, enhed og territorial integritet; en tilbagestrækning af de amerikanske styrker fra Sydvietnam og standsning af alle overgreb mod Nordvietnam; en nøje overholdelse af Genèveaftalens bestemmelser om Vietnams to militære zoner, indtil Vietnams fredelige genforening er etableret; afgørelse af Sydvietnams indre anliggender ved det sydvietnamesiske folk selv i overensstemmelse med FNLs program; og endelig afgørelse af Vietnams fredelige genforening ved det vietnamesiske folk i begge zoner.

I en fempunktserklæring af 22. marts 1965 havde FNL — eller, som bevægelsen også kaldes, Vietcong — formuleret sit standpunkt til en forhandlingsløsning. I erklæringen betegnes enhver forhandling som nytteløs, hvis De Forenede Stater nægter at trække sine tropper ud af Sydvietnam, og hvis FNL — som det siges; „den eneste

virkelige repræsentant for de 14 millioner sydvietnamesere“ — ikke får et afgørende ord at sige. Flere af punkterne i Nordvietnams og FNLs erklæringer er ikke ganske klare, og jeg vil senere vende tilbage til dette spørgsmål.

Fra amerikansk side er der i december 1965 fremsat et fredsprogram på 14 punkter. Der er ikke tale om 14 betingelser, men om en klarlæggelse af USAs synspunkter med hensyn til, hvilke elementer der efter amerikansk mening kan indgå i en fredsordning for Sydøstasien.

Blev en forhandlingsløsning ikke nået i løbet af 1965, skete der dog således en præcisering af parternes standpunkter, hvilket i sig selv er et lille fremskridt. Nu har parterne i hvert fald nogenlunde klarhed over, hvor de står.

1965 sluttede med en kortvarig våbenhvile i julehelligdagene efterfulgt af en tilsvarende pause i januar omkring det budhistiske nytår. Samtidig standsedes de amerikanske angreb på mål i Nordvietnam, efterfulgt af velpublicerede og energiske amerikanske forsøg på at få skabt fred i Vietnam. Bombepausen varede i 37 dage, men udløste ikke nogen gunstig reaktion i Hanoi. Med udgangen af januar ophørte denne pause, og angrebene går i dag videre i samme omfang som tidligere.

Ser vi på den militære situation i Vietnam i dag, må vi konstatere, at den ikke giver meget håb om en snarlig fred. Fra begge sider opbygges det militære apparat, tabene er betydelige, og begge parter kampvilje synes usvækket. Guerillatropperne i Sydvietnam anslås til omkring 250.000 mand, hvoraf dog kun ca. 75.000 mand er egentlige kamptropper. Af disse sidste angives omkring 20.000 at være regulære nordvietnamesiske tropper, der i de senere måneder skal være trængt ind i Sydvietnam i et antal af flere tusinde pr. måned. Det er klart, at disse oplysninger om Vietcongs styrker og antallet af nordvietnamesiske enheder i Sydvietnam som næsten alle meldinger fra krigsskuepladsen må tages med betydeligt forbehold.

Over for disse styrker står i første række den sydvietnamesiske regerings tropper, der udgør ca. 650.000 mand, hvoraf dog kun halvdelen er egentlige kamptropper. Ved siden af regeringsstyrkerne står over 200.000